

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.
Szerkesztői szállás:
belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr, 2-szor 6 kr, 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogler-nél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse, Nr. 60.)
Nyilvántartási czikk sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelent nap hetenkint háromszor, u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton dében.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

julius—decemberi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.
Félévre 6 „ „ „
Évnegyedre 3 „ „ „
Egy hóra 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca, Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Magyar- és Erdélyország egygyé alakításáról.

III.

Igazságszolgáltatás.

Alig van tárgy, mely a reformot annyira igényelné, mint az igazságszolgáltatás; mert Erdélyre a Schmerling-Nádasdy-féle kormány nemcsak politikai törvényeket ostromolt, hanem reánk erőszakolta az osztrák polgári, büntető- és váltótörvényeket s perrendtartást is.

Éveken át voltak e törvények gyakorlatban, a nélkül, hogy képesek lettek volna avagy csak részben megnyugvást szerezni, s a közelebbi tízennyolcz év maradványai közül semmi ellen sem oly általános az el-lenszenv, mint az igazságszolgáltatásnak osztrák törvények szerinti kezelése ellen.

Nem lehet czélom az osztrák törvények felett szemlélt tartanom, s azoknak jó és rossz oldalait felmutatnom; csak annyit kívánok általánosságban megjegyezni: hogy az igazságügy körüli reformoknak nem áll útjában sem a nemzetiségek, sem a vidékek érdeke; mert hiszen mindenkinek, magyarnak úgy, mint szásznak, székelynek vagy romának, a haza bármelyik részében lakjék, e részben nem lehet egyéb érdekében, mint az: hogy az igazságszolgáltatás lehető pontos, gyors és olcsó legyen.

Igen természetes, hogy oly törvényeket, melyek több éveken át, ha nem is törvényesen, de mégis életbe léptettek és tetteleg szabályozták az örökösödést, birtokviszonyokat stb., s a melyek szerint döntettek el oly sok vitás kérdések, átalakítani, avagy éppen eltörölni, sok bajjal jár s igen nagy óvatosságot igényel.

Tudom azt, hogy az igazságszolgáltatás terén provisoriumra provisoriumot halmozni kényes dolog; de tudom másfelől azt is, hogy az osztrák igazságszolgáltatási rendszert: magán és büntető codexet, váltótörvényeket és a perrendtartást Erdélyben a codificatióig érintetlenül gyakorlatban hagyni, nem volna egyéb, mint az osztrák kormány által tervszerűen megkezdett elszegényítési rendszert tovább folytatni, a vagyon- és személybiztonságot jelenlegi siralmas állapotában hagyni, a hitel emelésére semmit sem tenni. Főleg pedig tudom azt: hogy ha e téren Erdélyben a codificatióig semmi sem történik, az a legnagyobb elégtelenséget fogja előidézni.

Mindezeknél fogva multhatlan szükségesnek tartom, hogy az igazságügyminiszter úr által a törvénykezés tárgyában a ház asztalára letett s az e czélra kinevezett bizottmány által átvizsgált törvényjavaslatot a ház mihamarább tárgyalja, hogy e részben egyforma szabályok léptessenek életbe a Királyhágón innen és túl; mert ezáltal egyfelől egy lépéssel közelebb állanánk az egygyé alakításhoz, másfelől Erdély polgárai megmenekülének az általánosnak gyűlölt költséges osztrák perlekedési rendszertől.

Káros továbbá az, hogy Erdélyben nem ugyanazon büntetőtörvény és eljárás, s nem ugyanazon váltótörvény és eljárás van érvényben. Ezek egyformásítása sürgetős a közbiztonság és hitel érdekében. Különösen az osztrák büntetőtörvények s eljárás olyanoknak bizonyultak be hosszabb tapasztalat után, mint a melyek nem képesek a személy- és vagyonbátorságot kellőleg biztosítani.

Határozottan kifejezendő volna tehát a

hozandó t.-czikkben az: hogy az igazságszolgáltatás feletti felügyeletet kizárólag az igazságügyminiszter gyakorolja az erdélyi területen is.

Történt ugyan e részben bizonyos te-kintetben intézkedés; de a felügyelet egy részét még ma is, a m.-vásárhelyi kir. tábla elnöke szeretné gyakorolni, mi a felelős ministeriális kormányrendszerrel s az egygyé alakítás elvével sehogy sem fér össze.

Még van az igazságszolgáltatás terén egy tárgy, mit érintetlenül nem hagyhatok, és ez a másodfoku bíróság.

Erdélyben jelenleg két másodfoku bíróság van: egyik M.-Vásárhelyt, a másik N.-Szebenben. Amaz a vármegyékről, vidékekről és székelységekről felebezett pereket látja el, míg ehhez csak a királyföldi székekből felebezettettek pereket.

Szabad legyen e tárgyra vonatkozólag ezúttal egyszerűen csak annyit nyilvánítanom, hogy Erdélyben két másodfoku bíróság fenn-tartását sem a történelmi jog, sem az igazságszolgáltatás érdeke nem kívánja; egynek fenntartása az ügykezelés és a perlekedő felek érdekében szükséges.

Nem indokolom e nézetemet hosszasan, hanem azért, mert a rossz akarat ebből is nemzetiségi kérdést faraghatna, mi aztán csak nehezítené a kérdés tárgyalagos megvitatását, s meg vagyok győződve, hogy ha a képviselőház e tárgyat elfogulatlan veszi bírálat alá, mindenki át fogja látni, hogy az erdélyi területen egy másodfoku bíróság teljesen elegendő s többnek fenntartása merőben szükségfeletti költségzaporítás lenne.

IV. Vallásügy.

A bevett vallások szabad gyakorolhatási és önkormányzati jogát s azoknak az állam-és egymáshoz viszonyított szabályozó régiebb erdélyi törvények sokkal szabadosabban meghatározzák, s szabadelvűbb alapokra vannak fektetve, mint a magyarországi e tárgyi törvények; mert az erdélyi törvények szerint ha nem is minden létező vallás, de legalább a bevett vallások teljesen egyenjogúak voltak.

Hosszas volna az erdélyi protestáns egyházaknak önkormányzati jogukból, a vallások viszonyosságából folyó, tényleg is gyakorlatban levő jogait elősorolni; elég lesz ezúttal csupán azt megjegyezni, hogy mind-ezen jogoknak fentartása s a többi, — ezek közt a görög öhiti s egyeselt vallásfelekezetekre való kiterjesztése, nem ellenkezik sem a jogegyenlőség, sem az államegyeség, sem a parlamenti kormányrendszer elveivel, s ennél fogva az erdélyi régiebb vallási törvényeknek fentartása nem áll útjában Magyar-és Erdélyország egygyé alakításának.

Hiszem, hogy eljön az ideje és pedig nem sokára annak, a midőn a vallások közti féltékenység merőben megszűnend; de ez majd csak akkor lesz, ha a csupán dogmaticus kérdések az önkormányzatiaktól merőben el lesznek különítve; addig is azonban, míg a vallási türelem a maga egész terjedelmében életbe lépne nem volna helyes Sz. István koronája területének bárha csak egyes részeiben is retrográd lépést tenni.

A Magyar- és Erdélyország egygyé alakításáról hozandó t.-czikkben e szerint az erdélyi bevett vallásokról szóló régiebb erdélyi törvények fentartandók s azok a görög-keleti és görög-egyesült vallásfelekezetekre is kiterjesztendők.

Id. gr. Bethlen János.

Mily érdekű a szamosvölgyi vasut Kolozsvárra nézve és mi lehet czélja e pályának?

Kolozsvárnak jelenben épül vasutja Nagy-Várad felől, kilátásban van azonkívül még a vonal kiépítése Brassó felé Oláhországnak s egy másik irányban Dézs-Beszterce felé Bukovinának. A brassói irány felett szólni most nem ide tartozik, azért különösen csak azon részt tartom szem előtt, mely a Pest felől már kész, Fiumen át Triest felől épülő félben levő pályákon N.-Váradon összekötőkereszt kereskedelmi forgalmat Kolozsvárra, Beszterce felé és remélhetőleg Szucsaván át vándi Európa keleti részei felé, s mely így méltó joggal világ pályának lesz nevezhető.

Ezzel szemben a P.-Ladánytól elágazó tiszai pálya debreczeni részéhez és innen az észak-

keleti pályának Debreczentől Szathmárig terjedő részéhez csatlakoznék a szamosvölgyi, mely aztán vinne N.-Somkuton és Kis-Nyiresen át Dézsra, hol az elől leírttal egyesülne.

Az ilyen pályákat közönségesen paralelláknak nevezzük, és kérdjük, vajjon Magyarországnak éppen ezen vidéke az, melyen két paralell pálya vonal majdnem egy évben építve jövedelmezőséget remélhessen? és helyi érdekből tekintve a dolgot, Kolozsvár óhajta-e, hogy remélhető forgalmának egyik része tőle elvonatván, az a másik említett paralellán át egyenesen Dézsra vezessék?

De legyen elég a bírálatból a helyi érdek tekintetéből, taglaljuk a dolgot általános szempontból.

Mi lehet czélja a szamosvölgyi pályának?

Talán a kassa-debreczeni vonalat összekötésbe hozni az építendő dézs-besztercei vonal és onnan Szucsaváig folytatandóval.

Ezen esetben saját anyapályájának az észak-keletnek állitva versenytársat önmagában, mint-hogy annak is szemmel látható végezzék Szige-ten át Szucsaváig jutni; ezen versenyben pedig aligha a szamosvölgyi lenne győztes, mert a másik nemcsak hogy rövidebb, de a mármárosi só-aknákból folyton kapna terhet és szállítmányt a hegyaljai borokat és felvidéki vasipart nem is te-kintve.

Lehet az is, hogy a Pestről jövő forgalmat akarja kézre keríteni, mintán P.-Ladánytól Debre-czen és Szathmár felé Dézs csak 36 $\frac{1}{2}$ mértföld; míg ellenben ugyanonnan N.-Várad és Kolozsvár felé 37 $\frac{1}{2}$ mértföld távolság, — és így 1 $\frac{1}{2}$ mértföld közelebb. — Ezen előnyt differentialis árszabály-zattal igen hamar tönkre teheti azon pálya, mely a fume-nagyváradit forgalmat a brassaival összeköti.

A helyi forgalom közvetítésére azon közel 25 mértföld hosszú pálya alig szolgálhat, mert ismereteim szerint a pálya vidéke még azon fejlettség fokán nem áll, sőt ha a köz-és nem-zetgazdászattal által, egyenlően sürgetett vízszabály-zatok és esatornázások — tehát a Szamosé is — végbemennek a vidék nyers terményeit bizonyo-san inkább szállitandja vontató hajókon és talpa-kon, az olcsóbb vízi uton mintsem a vasuton. — A fennmaradó személyforgalom pedig nem a Szamosvölgyt, de még a Duna völgyét sem tartja és tartandja el.

Nem lehet tehát egyéb ésszerű czélja a szamosvölgyi vonalnak, minthogy annak idején összekötőtől szolgáljon a kolozsvár-brassói és kassa-debreczeni nagy vonalok között, és így közvetítse Erdélynek sőt esetleg Oláhországnak forgalmát Magyarországra felvidéke sőt Krakkó és Boroszló vidékével.

Mi az mi e czélra kívántatik?

1-ör hogy az összeköttetés a kétoldali kereskedelmi irányban fektűdjék, és

2-ör hogy az a lehető legrövidebb legyen.

Az elsőnek nem felel meg, mert a kereske-delmi kapcsolatoknak u. m. Debreczent és Ko-lozsvárt egy nagyobb részben nyugat-keleti és igen kevéssé az irányának megfelelő észak-déli vonalban köti össze, t. i. a forgalom irányában csak a kolozsvár-dézi rész esik. — Ezen eltérés ugyan még indokoltat Debreczentől Szathmárig a szigeti pályával, — de onnan további eltérés semmi indokkal nem bír.

A második kívánalomnak sem felel meg a szamosvölgyi pálya, éppen azért mert az első-nek meg nem felelt: t. i. az iránybéli felette nagy eltérése miatt, mely eltérés miatt az átmeneti kereskedelmet szerfelett terhelné sőt ha utánna számí-tunk, vonaláról el is riasztaná; ugyanis:

A mig Kolozsvártól N.-Váradon és P.-Ladányon át Debreczen 36 mfd, addig Dézsra, Szathmáron, N.-Károlyon át ugyanaz 37 $\frac{1}{2}$ mfd távol-ságban van; tehát amaz a szamosvölgyi pályánál 1 $\frac{1}{2}$ mfdel rövidebb, és csak két társulat vonalán halad át, míg ellenben a szamosvölgyi legalább is három társulatát. — Mitán pedig ezen összekötő-pálya nemcsak hogy kényelmetlenebb, de még ne-hány krajezárral drágább is (mert hosszabb), mire azt kiépíteni, midőn a tiszai pálya említett része már kész?

Ha a térképet figyelmesen megtekintjük, ugy találjuk, hogy az említett összeköttetés kereske-delmi érdekből kifolyólag szükséges, tehát an-nak létrehozatala nemcsak czélszerű, de jövedel-mes vállalat leend.

A szamosvölgyi társulat tehát ezen összeköt-tetést létesíteni csak helytelen uton kereste, és hogy

melyek lennének nézetem szerint a helyes össze-köttetési vonalok egy pár sorban előadom:

Ha a pálya Szathmárról kiindulva, nem tér ki a Szamosvölgyről a Berszo-patak völgyére, ha-nem egész Zsibóig a Szamost követi, innen pedig az Almás völgyén felmegy az O.-Köblösi vízvá-lasztóig, ennek áttörésével eljut a Nádasvölgyére M.-Gorbó vagy Türend és itt találja a várad-ko-lozsvári vonalat.

Azon pont, melyen a Szamosvölgyről Kö-várvidékére térne át a tervezett vonal, körülbelül Aranyos vagy Koleczér lenne és ha innen kétfelé, ugymint a tervezett, másfelől az általam ajánlott vonalak hosszát összehasonlítjuk kitűnik, hogy mig a Dézs felé Kolozsvárra vezet 18 $\frac{1}{2}$ mfd, addig a Zsibó felől ugyanoda vezető csak 15 $\frac{1}{2}$ mfd hosszú, vagyis 3 $\frac{1}{2}$ mértfölddel —20% al rö-videbb, mely előny a N.-Károly-Nyiregyház kö-zötti egyenes összeköttetés esetében még sokkal növekedik.

Mitán nem helyi érdek kizárólagos szem-pontjából ítélem meg a tervezetet, egyelőre tar-tózkodni fogok attól is, hogy az általam ajánlott-nak helyi előnyeit is felsoroljam.

Megemlítem végül, hogy a kolozsvár-beszter-cei vonalat, az általános szamosvölgyi vasut lét-rejőtte nélkül is feltételezem, és mint elsőrangú vasutat egyenlően szükségesnek látom a k.-fehérvár-bassóival.

E.

Lapszemle.

Ujabbán ismét annyit emlegetik a porosz-francia háború lehetőségét, hogy a „Pester Lloyd“ is szükségesnek látja vezércikkben foglalkozni e tárggyal. Párisi lapok szerint — ugymond — a chalonsi tábornok meglátogató porosz tisztet követke-zőleg ítélnék a francia hadsereg állapotáról: A tábornok: közép szerű; az ellátás: lelkiismeretes, de elavult szerkezettel bír; a mérnökár: jól iskolázott, tevékeny, de czélszerűtlenül van be-osztva a hadesapátok közé; a tüzérség: jeles tisz-tekkal és kitűnő anyaggal rendelkezik, de gránát-jai gyakran mondanak csütörtököt; a gyalogság: jól van szervezve, fegyverezve, de a legénység gyengébb, mintsem a fardalmakat kibírhata; a lovasság: inkább csak arra való, hogy mozog-jon. Hogy a junker porosz hadsereg tagjai ily betykén bírálgatnak, azon éppen nem lehet csodál-kozni, mert a szerénység nem hibájuk; épp azért nagyon helyesen jegyzi meg a „P. L.“, hogy al-kalmilag nagyon is kiábrándulnának a poroszok és meggyőződésük arról, hogy a „középszerű“ francia tábornokkal szemben, nem kockáztathatna Moltke olyszertű tévlelést, minő vala: a had-serget három hadoszlopban indítani be Csehor-szágba, mert a porosz hadsereg romlása e mellett csak azon mult, hogy a világ legképtelenebb tábornokával állott szemben. Elmondja ezután a „P. L.“, hogy a poroszok méltó ellenre találának a francziákban, s meglehet előnyükre válna hideg-vértű kitartásuk, mitán a francziák jeles chas-se-pote fegyvereik dacára, valószínűleg, egyhamar nem tudnak megválni a rohamtaktikától. Mindkét államban nagyban tökéletesítik a tüzérséget és lö-fegyvereket s így a köztük kitűrtető harc szá-mos harczi tapasztalatokat eredményezne. Végül fájdalommal emlékezik meg a „P. L.“ arról, hogy a honvédség szervezése legfőkébb a jövő évben történhetné meg Magyarországon és Ausztriában, ha netalán mi is belevonatnánk az európai harc-ba, a rendes seregnek kellene a várakat megszállva tartani s az országot fedezni, bár aligha 500,000 főnél többet állíthatna a síkra; azt is szükségesnek látna a „P. L.“, hogy a hadicélokra alkalmas lovak összeírassanak, nehogy a lovasság, tüzérség és gyalogsági szekerészet hiányt szenvedjen e részben.

A „Századunk“ Galicziából kelteztet főczikke Galiczia fontosságára hívja fel olvasói figyelmét: „Európa keleti része nemzetközi egyensúlyának — ugymond — jövője főleg a lengyel nemzeti erők kifejlődésétől függ. A lengyel nemzet csak ugy lehet hasznos elemévé az európai egyensúlynak, ha valódi erejét érvényesítheti; s Magyarország hatalma jövőre csak ugy lehet biztosítva, ha jó előre meggyökereznek a bensőbb kapcsolatok Lengyelország és a birodalom közt.“ A „Századunk“ cikke szerint a gondviselés szerű szerepre hivatott Galicziában kell a lengyel állam csiráit fejleszteni engedni, feloldván Oroszország halálós ellensé-gének bilenseit; így a „lengyel nemzeti mozgalom védfalat képezne amaz állam ellenében, mely mű-gött az egész birodalom nyugodtan fejlődne és szabályosan haladna megszilárdulásában, a lengyel

nemzeti erő Galiciában, egyszerre mind Magyarországot, mind pedig Lengyelországot jövőkének biztosítékává válván. A „Századunk” ezike bizonyos önállóságot vél szükségesnek Galicia számára, és azt, hogy ennek kieszközölésében Magyarország vállálja el a közvetítő szerepet, már csak azért is, mert e lengyel részeket a magyar korona címén vette volt birtokba M. Terezia. E részben a magyar államférfiak a lengyelek élénk támogatására számíthatnak, mert ezek régóta rokonosítottak a magyarok iránt, minden vívmányaikat megtapsolták, sőt az 1867-ki galicizai országgyűlésen szó volt a Magyarországgal való közvetlen unióról is. A „Századunk” ezike úgy vélekedik, hogy Galicia mérsékelt követeléseket teljesítésével is beérné, ha biztosították, hogy „a birodalom egyik részével sem akarják ugyanazonosítani.” A csekély nehézségek kiegyenlítése árán — így végzi a „Sz.” — „Magyarország közvetlen befolyást nyerhet Lengyelország ügyeire, s hatalmába keritheti ama hatalmas fegyvert, melyet lengyel ügynek neveznek, és majdnem minden versenytárs, támogatás és ellenzék nélkül, oly helyzetet teremthet Európa keleti részének nemzetközi viszonyaiban, a melyet atkalmassáknak vél.”

Az „Esti Lap” óva inti a Deák pártot, ne legyen fatalista, a ki a törvény betűjére támaszkodik, hanem szervezkedjék erőlyesen; a kormány meg segítse pártját és „ne engedje, hogy propagandát csináljon oly töredék, mely semmitől sem borzad jobban, mint azon gondolat, hogy többségre talál jutni, s akkor be lesz bizonyítva, hogy távol sem bír oly erővel és befolyással, hogy csak tízedrészét is beváltsa cifra ígéreteinek, miket most „soba meg nem adom” fejében oly bőkezűleg osztogat.” Az „E. L.” hibául rója fel az ellenzéknek, hogy meg sem akarja próbálni, mi hasznát vehetné az 1867-ben visszaszerzeteknek; ezért nem tartja gyakorlati félfiának az ellenzékiet, miután szeretnének folyvást experimentálni az alapszerződés változtatásával.

Az „Ung. L.” szerint a „Nat. Ztg.” attól tart, hogy Magyarország felsőséget akar Ausztria felett gyakorolni. A porosz lap egyetért velünk abban, hogy Ausztria ne keresen vezérseget Németországban, de arról is biztosít, hogy Poroszország nem óhajta elnyelni Német-Ausztriát, miáltal hazánk állása is megrendítettnek.

Bányászgyűlés.

Abudbánya, június 16—17. 1868.

(Folytatás.)

A tett indítványnak épen ezért érdemét a gyűlés felismerte annyiban, a mennyiben az egyszerű „noli me tangere” közérdekű kényes tárgyat felhozni merete; másfelől az egész ált. osztr. bányatörvény egész szövegén áthatva 17 külön cikkének értelmét elősorolva, ezeknek együl és a 8-ik cikkel szembe állítása által valósággal megkérdőjelezte szembeállítva tette azon ellenmondást, mely e tekintetben magában az ált. osztr. törvényben végig vonul, bányajogaink, birtokaink gyakorlatának hátrányára, életünk és személyünk biztonságának kockáztatására.

Mindezen — bányázteltünket különösen lehangoló — ellenmondások elenyésznek az által, ha a tett indítvány értelmében az ált. bányatörvény 8-ik cikke kihatóvá tétetik a közigazgatási és igazságszolgáltatási hivatalnokokra nézve is úgy, miként a tulajdonképeni bányabirtokosok hivatalnokokra.

Mintán a részletes indokokkal támogatott

TÁRCA.

Lady Tattersall.

Egy párti vadászó csalódásai és szorongatásai.

Dráma három idényben.

I. — Első idény. — A megválasztható.

(Folytatás.)

Goodwood a mi a külsejét illeté egyáltalán nem nézett rozsl ki, másfelől meg nem hiányzott benne a szellem sem; de, hogy észszikráiban kedvünk szerint gyönyörködhesünk, e végre szükséges ő vele akár egy katonatiszti dohányzó teremben, akár egy yacht fedélzetén, akár vadászat alkalmával, egy szóval oly helyeken találkozni, hol ifjulegysége, mely annyiszor s oly sok oldalról lön veszélyeztetve, véde van minden támadás ellenében. Tegyük még hozzá, hogy a leendő herceg, főleg bizonyos nagyvilági delnök társaságában, kivált mióta kitűnőképpen megválaszthatónak nyilvánított, nem érzi otthonosnak magát, folyton reszket, mintha valami láthatlan veszély fenyegetné. A szegény kis kolibri a csörgőkiggyóval szemközt nem érezheti magát tehetetlenebbnek. Lady M... mégis kevésbé félemlít meg őt mint a többiek, és pedig épp azon okból, mert a grófnét mindenki „veszélyes”-nek ismeré. Hozzátehetjük, hogy a grófné oly előékeny, oly elnéző volt a látogatban legalább oly kevésbé volt félemlés! Hazatérve a táncvizigalomból, a gyöngéd nagy-

terjedelmes indítvány felolvastatott, elnök engedélyt kérve a gyűléstől, amaz indítványa támogatására még következő lényeges érveket hozta fel:

A közigazgatási és igazságszolgáltatási hivatalnokoknak hatóságuk területén a bányászokhoz való kizárása szükséges, üdvös és kíváncsias a következő okok miatt, hogy:

1.) Ön maga bírja senki ne lehessen a bányajog, birtok-adásban, s nyilvános erőszaki esetekben, melyek nálunk nagyon is gyakoriak, szomely, vagyon és életünk megtámadásában, elfoglalt, érdekelt vagy részrehajló bírák mellett védtelentől ne maradjunk.

2.) Az igazságszolgáltatási és közigazgatási hivatalnokok az államtól vagy hatóságaiktól azért vannak köllőleg jól fizetve, s arra vannak meg esküdve, hogy a törvényes igazságszolgáltatást független bírói minőségben gyakorolják, mindenki ellen szemben részrehajlás nélkül; azt pedig köllőleg nem tehetik akkor, ha mint bányatársulat részvényesek, egyszersmind azoknak lekötözött fizetés-szolgái is.

3. Legjobb egyéni, erkölcsi minőségeikben is képtelenek elegend tenni egyfelől állam- vagy hatósági hivatalaiknak, másfelől magán társulati lekötözöttségeiknek is egyszersmind. Ezt is azt is csak hiányosan teljesíthetik. Ennélfogva úgy az államnak, valamint az illető hatóságoknak, magántársulatoknak és egyeseknek előszámlálhatlan sokféle nagy hátrányára vannak egy személyben a törvény szellemével összeférhetlen minőségükben.

4.) A leirhatlan sokféle polgári és büntügyi kereseteket, melyek a bányászati ezérle érdekében érdekek, a törvényhozás kizárólag mind külön független bányahatóságra nem ruházhatja; ezt méltányosan kívánnunk sem lehet, mert ezáltal az állam és egyesek kiadásai, költségei tetemesen növeltenének és pedig minden előny nélkül, mert a közigazgatási és igazságszolgáltatási hivatalok fenntartási költségeikkel együtt úgy is csak fennmaradnának. Ezek után a tárgy vitatásnak bocsátatván, a leirt sérvek minden oldalról sajogni kezdenek, számos, rövid, de beható nyilatkozatokban találván kifejezést a tett indítvány mellett. Ellene szóltak Dans Alexandru és Fikker Ferencz urak azon reményben, hogy a bányajogok úgy is külön független bányabirtokosra fognak ruházhatni. Mások meg csak az igazságszolgáltatási hivatalnokokat vélték a bányászattól kizárandóknak, de nem a politikai hivatalnokokat is. Továbbá:

Tóbiás Dénes államügyész ur hosszas beszédet tartott, de tulajdonképen nem a tárgyra, hanem az 1848. előtt volt sedrealis elsőbírósnak dícséretére és ajánlatára e bányamegyékben, úgy hogy az elnök kénytelen volt figyelmeztetni arra, miszerint a kitűzött tárgy: a bányajogok leheto bíróságok bányászokhatása vagy nem; de nem bizonyos bányabirtokosok megállítása levén, ahol, nem egyébbet tetszene szólni. Ez alkalommal egyszersmind az elnök felkérte a tisztelt gyűlés tagjait arra, hogy lehető önálló indítványaikkal sziveskedjenek akkor jelentkezni és nyilatkozni, ha mult évi zalatbnai gyűlésre beadott írásbeli indítványuk és ama gyűlés jegyzőkönyvleges tárgyai lejárandottak rendjük szerint. A sedriáról szóló ígervén a kitűzött tárgyra jövését folytatta beszédét, melyben felemlíté annak a bányaperekbeni gyors eljárását a nélkül, hogy a perlekedőknek sok költségre került volna. Hamar töltött a molnár a garatra a volt sedrealis bírói malomban, mert mindenkor magának is ült. A nép most is iszonyon emlékezik vissza a volt sedrealis bíróné franczia szobaleányának gondjaira bizá magát, s mialatt Despreaux kisasszony báli öltöny darabjaitól egyenkint fosztá meg, a következők magánbeszédbe mélyedett: — Lám, lám, Valencia, úgy látszik, szemébe tűnt. A legelső táncostélyn ennyit elérni, ez több mint a mennyi remélhető vala. Adeliza meg leend velem elégedve.

Adeliza nem vala más, mint lady Vallettort, Valenciának anyja, egy szegény sajnálatraméltó nő, ki Nagy-Britannia valamennyi hason- és külön szenvedése erőlködéseinek dacára képzelgett körben szenvedett. Ha valaha valami visszaadható egészségét, az nem lehetett más, mint azon kilátás, hogy leányát a Szent György kápolna oltára előtt, mint Goodwood marquisné s kilátásban levő Doncaster hercegnőt fogja megjelenni látni.

Majdnem ugyanazon pillanatban, melyben a kereszttyén világ legjobb pártiszerzőnéje e ragyogó álomkép szemléletébe mélyedve elszunnyadt, két fiatal ember, odahagyva a tánctermet, az Almondine palota külsőjében a közetköz társalgásba elegetted. — Tudja-e ön azt Phil, hogy az ön unokahuga egy elragadó szépség?

— Hasonlít hozzám, Goodey... Hasonlít hozzám, s ezt mondva feleslegessé válik minden szószaporítás. E családi jelleg az, mely őt az ön szemében oly tetszősnek tünteti elő; de mintán látom, hogy ön annyira el van bájolva Valencia kecasei által, arra kérem, hogy müködjék közre s eszközöljön jó anyám számára táborozásainak végére egy elhatározó diadalt. Veszített ütközetével a multban eléggé drágán megfizetése e lehető győzelmet, erről biztosíthatom önt.

ságra, melynek elnökei bányamester név alatt csak nem ököljog utján minden bányából részeltették magukat. A szólo minden tekintélye, ékesszólása és igyekezete hasztalan volt, mert a gyűlés a kitűzött tárgy mellett maradván, a bányajogokban érdekelt biráskodások nyomasztó létének hol egy, hol más alakban mutatá fel példáját. Végre:

Ebergényi Sándor ur egyszerű és mindenki által könnyen megérthető szavakban röviden előadta ama tapasztalatait, melyek nagy mérvű terjedelmes bányászokadásának oly számos éve alatt fájdalmasan felmerültek, minélfogva bányamegyékben minden valamire való bányásznak s bányatársulatnak, vagy a törvényszéki bírák igazgatósága alá, vagy ezek ellen perbe kell kerülnie és pedig veszteséggel és sokféle hátramaradásokkal minden tekintetben; tehát teljességgel nem pártolja azt, hogy azok, kik felettünk biráskodnak, egyszersmind velünk a bányászokban osztozó társak is legyenek. Mire az egész gyűlés egyszerre mint egy test feléledve „mi sem akarjuk!” kiáltott.

(Folytatjuk.)

A s.-szentgyörgyi kaszinóegylet kihányatása

1868. február 7-én.

A s.-szentgyörgyi kaszinóegyletet az 1856-ik év január havá má szabályszerűleg megalakultnak találta.

Habár azon helytt lakó polgárok számát, kik ez idő óta a kaszinóegyletnek huzamosan tagjai voltak, 40—50 főnél többre tenni alig lehet, mind a mellett az ideiglenes tagok tömeges részvéte, s egyesek buzgalma folytán, az egylet 12 év alatt annyira erősödött, hogy a mult 1867-ik év végén már 800 frtnál többet érő könyvgyűjteményt s mintegy 300 frt értékkel bíró bútorzatot s egyéb ingóságot tudott felmutatni; míg másfelől a hírlap-irodalom pártolásához is évenként csaknem 200 frtnyi előfizetési összeggel járulhatott. A további életerős fejlődéshez csupán még egy kellék hiányzott, t. i. egy alkalmas és jutányos áron kibérelhető kaszinói helyiség.

Az 1866-ik év folyta alatt e bajon is segítve lön. Az egylet ugyanis 1858. január havától fogva a városi piacon fekvő nagy épületének két szobáját birta alhaszonbérben egyes polgároktól, mint főhaszonbérletkötől; bérbeadó tulajdonos maga a városi közönség levén.

Az 1866-ik év october végével a főhaszonbérletkötők a városi közönséggel kötött több éves bérleti szerződése éppen lejárandó levén, a városi előjárósága, még az év elején azon kérréssel találattat meg, hogy az addig is birt két szobának illendő ár melletti egyezés bérbeadását, a kaszinó részére eszközölje ki.

A városi akkori előjárósága e kértést közmivelségi szempontból, méltánylandónak tekintvén, indokolt felterjesztést tett a k. főkörmányszékhez, mint a városi közjavak főfelügyelő hatóságához, a végett, hogy azon két szobának a kaszinó részére leendő bérbeadását engedné meg. Minek az az örvedentes eredménye lett, hogy a kir. főkörmányszék a kérelmezett bérbeadást, ugyanazon év május 23-án 6975 szám alatt kelt leiratában helybenhagyta, s ennek folytán a tanács és esküdt-közönség november 3-án tartott gyűlésében — a kérdéses két szobának — 1866. nov. 1-től az 1874-ik év végeig terjedő bérbeadása, 20 frt évi haszonbérlettel mellett határozatilag kimondott, s e határozat a kaszinóegyletnek szerződési okmányul szolgáló hiteles jegyzőkönyvi kivonatban meg is kiildetett.

— Brrr... ugyan hová gondol ön?! válszott Goodwood. Kérem ne beszéljen többé erről. Hát nem tudja ön, hogy én, ha a templomosok zárdái rendje még fennállana, mindjárt holnap leteenném örök nőtleniséget fogadó eskümet?

Ezen erőlyes hitvallás után Carruthers hansom-jába ugrott, Goodwood pedig broughtham-jébe vété magát s míg az előbbi józan fiatal ember létére hazahajtott, az utóbbi, hogy a férjhez-menni akaró kisasszonyok emléket kiütze agyából, sietett megjelenni egy kedélyes estelin, melyet mindkét nembeli a házassági frigyől irtózik tiszteltetere rendezett egy kisasszony, ki a házassági frigy-kötést teljes életében igen haszontalan formáságnak tekinté.

Egyik bemutatás a másikat követé, egyik estély a másikat váltá fel; Valencia megjelent a királyi drawing room-ján, *) neve szájról-szájra keringett, mindenik klubban ismeretessé lön. Lady M... leghizelgőbb kilátásait a teljese-dés felé látá közeledni. A sóhajtozók száma folyton növekedett, s minden körülmény oda látszott mutatni, hogy az ügylet még június hava eltelte előtt be lesz fejezve. Aközben egy pillanatnyi pihenést sem engedett meg magának. Délelőttönt kenti zeneeladások, jótékony czelokra rendezett árubazárokon az elarusításban való közremüködsé, a divatárusnő boltjában tartott fontos tanácskozások, — meg sem említve a jeles egyházi beszédek meghallgatására az egyházban való megjelenést, az olvasókönyvekben való részvételt s az egy államtitkárával vetekedő széles levelezést —

*) Elfogadási kör.

E jegyzőkönyvi határozat alapján tebtá a kaszinóegylet a már több év óta használt szobák birtoklását, a kiszabott házber évnegyedenkénti pontos fizetése mellett, nyugodtan tovább folytatta egészen a következő 1867-ik év augusztus haváig.

E hó elején azonban a városi keblí kormányzatát új hivatali személyzet vevén kezébe, nemso-kára nehéz fellegek kezdettek a kaszinó eddigi csendes élete fölé tornyosulni.

Mert augusztus 3-án az új személyzetl tanács és képviselő bizottmány gyűlésében — egy pár kaszinó ellenes hivatalnok indítványára — a bérbeadott kaszinói szobák visszavétele elhatározatván, e határozat felől a kaszinói elnökség oly felkéréssel értesített, hogy a szobán forgó szobákat baladéktalanul üríttesse ki.

A kaszinó-egylet az ujonnan beállított alkotmányos városi előjáróságnak ily barátságtalan fel-lépésén megbotránkozván, tudásul tette, hogy a kitrittetni rendelt szobákat mindaddig el nem hagyatja, míg azok használatától rendes uton el nem mozdítatják.

Ezután nem sok idő múlva a tanács egyik tagja, mint egyes bíró előtt, a város nevében, a kaszinó ellen a per megkezdett a szobák visszavétele végett; de a tárgyalásra kitűzött napon a városi felperes közönséget képviselő tanácsos, rendes törvénykezési uton, kedvező eredményt még saját tanácsos társa előtt sem remélvén: a tárgyalás kezdetén, pertől elállást jelentett, s ennek folytán a kaszinó részére fizetendő perköltségekben el is marasztaltatt.

E meghisult kísérlet után az új tanács kaszinó ellenes része belátván, hogy rendes per útján a szobák visszavétele nehezen kereszttl vihető: czélja elérése végett a kir. főkörmányszék segélyéhez folyamodott, s nem is ok nélkül.

Mert két rendbeli s a kaszinó-egylet előtt mind e mai napig ismeretlen tartalmu tanácsí felterjesztés után a k. főkörmányszék a nélkül, hogy a háborgatott kaszinó-egyletet ez ügyben csak egy szóval is kihallgatta volna, megelégedvén a május 23-án 6975 sz. alatti leiratról, 1867 decem-ber 28-án tartott üléséből 27,778. szám alatt azt irta vissza a városi tanácsnak, hogy: „azon esetben, ha a városnak a kaszinó-egylettel a kérdéselt két szobá haszonbérletére nézve nincsen formaszert kötlevele, azon szobáknak hivatali czelokra fordítatása, a fennforgó szükség tekintetéből engedélyeztetik.

E leirat a kaszinó-egyletnek ahöz alkalmazkodás végett megküldetvén, minthogy annak tartalma által a kihallgatás nélkül elített egylet magát — méltatlanul terheltnék érezte, lehető orvoslás tekintetéből a m. kir. belügyminiszteriumhoz felvilágosító folyamodást nyújtott be. De a városi tanács, a melynek kezén kellett e folyamodást illő helyére juttatni, a beadott okmányt azon kijelentéssel utasította vissza, hogy a városi közbizakra nézve a felügyelőség a kir. főkörmányszékét illetvén, az onnan kiadott „ilyes intézkedések ellen további folyamodásnak helye nincsen.”

E szerint a kaszinó-egylet — a rendes utoni jogvédelemtől — ellenele által önkényesen eltitte-tett. Trórté pedig e folyamodást visszautasítás 1868 január első napján, de a megpróbáltatás nehezebb napjai még ezután következtek.

Mert a fennebbi előzmények után néhány nappal, febr. 5-kén, a királyi főkörmányszék előbb emilitt határozata és városi képviselő bizottmány nevében azon kérréssel nyújtott be a városi egyes bírósághoz, hogy annak alapján, a kaszinói szobákat az egylet kihallgatása nélkül, baladéktalanul tétesse bírói zár alá, a sürgetőséggel indokál azon koholt állítás hozatván fel, hogy a kaszinó szolgál

mindezen elfoglaltatások a Valencia nagynénje, úgy maga Valencia által folytatott életet egy való-ságos ma elstrom-szerű vizáramlathoz hasonlóná változtatták, melyben a két nő úgy forgott körben, mint két tollu pehely. Lady M...-et mindezen fíradalmi közepette egy gondolat vigasztalá, mely folyton ugyanaz volt és sohasem változott: — e gyermek nagyon becsületesre fog válni, nagy tisztességet fog nekem szerezni. S mégis egy kis-sé izgékonyabbnak szeretném őt látni, tevő hozzá nagy titokban a jó nagyapó, önmagának szemre-hányásokat téve e túlotul bírálgató megjegyzé-seért.

S valóban az unokahug, kire egyéni nyugodt fenségérzetében mi sem hatott, olykor-olykor zavarba hozá szeretetreméltó nyiltszívű védnök-né-jét, ki csaknem szégyenelte, hogy önfeléd rokon-szenvi s átengedő gyöngédségi hajlamoknak enged akkor, midőn mint tapasztalható, miss Vallettort a szép szemei által felgyulasztott szerelmi lángok közepette mint egy tűzgyík csak úgy könnyedén játezadozik. — Ez a példányzerti nevelés ered-ménye, melyben Valencia részesült; hja az én időmben nem fordítottak annyi gondot nevelé-sünkre mondá magában szerény beismeréssel Lady Helena. — Eszébe nem jutott a jó urhölgynek azon tény, hogy az igenis gondos ápolás és nevelés rendesen kárára szokott lenni bizonyos át-venyeknek, melyek ha szabad fejlődésüknek en-gedtetnek, sokkal kecsesebbekké lesznek és sokkal több illatot árasztanak el maguk körül.

(Folytatjuk.)

valamikor az egyik szobában fűtőszelést s e miatt a szobák veszélyeztetésének vannak kitéve.

E kérdésre a városi egyesbírő úr a kívánt zárlatot azonnal megrendelvé, másnap, az az febr. 6-án este felé a kaszinói helyiségben személyesen megjelent a zárlat keresztülvitelére, s miután a cselekvényről felvett jegyzőkönyv aláírására a tiltakozó kaszinói igazgatóságot semmikép rá nem bírhatta volna, azon megjegyzéssel távozott, hogy „az egylet helyisége bírói zár alá van helyezve.” Az erre következő napon, t. i. febr. 7-kén pedig többet magával újból megjelent, dacára annak, hogy a tegnapi esemény után — az egylet sietős jogvédelemért az igazságügyminiszterhez táviratilag eszedezett — a kaszinó minden butorait, könyveit, hírlapjait a kérdéses helyiségből erőhatalommal ki-hureztolta s a szobákat az egylettől minden további időhaladék bevétele nélkül elvettette.

A hivatali hatalom ily önkényes használata ellen a kellő lépéseket megtenni, a kaszinó-egylet sem mulasztotta el. A kihányatott kaszinói javakat a rendelkező egyesbírő úr felelősségére hagyván, panaszt nyújtott be egyfelől a törvényes királyi táblához, kérve az egyesbírő által végrehajtott zárlati végzés megsemmisítését, az egylet kihányatott javainak az előbbi állapotba leendő visszahelyezését, s az egyesbírő rendreállítását; másfelől közvetlen uton folyamodott a m. kir. főkegybírszékhez is, a városi tanács mint közigazgatási hatóság azon eljárása ellen, hogy a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztett folyamodását önkényesen visszautasította, kérvén a visszautasító választ megsemmisítését, s egyszersmind a visszautasított folyamodás illő helyre juttatását.

Jóllehet a panaszos folyamodások benyújtása még febr. hóban megtörtént s a sietős jogorvoslat a kaszinóra nézt valóságos életmentés lett volna, mindamellett 5 egész havi kínos várakozásnak kellett kúbejőni, míg a sérelmes egylet beadványainak legalább papíron valami eredményt láthatta. Az egylet ügyvédének ugyanis július hó 21-kén kézbesített azon másodbírói döntvény, melyben a törvényes királyi tábla a városi egyesbírő úr zárlati végzését megsemmisítvén, a zárlati kérdés fellett a kaszinó kihallgatásával újabb határozat hozatalt rendel.

A belügyminiszteriumhoz benyújtott folyamodásnak is lett annyi következése, hogy az egylet bérleti jogának igazolása végett a kir. főkegybírszék által a városi tanács elnöksége útján kihallgattatott, de a további eredményt — jelen idő pontig — tudni még nem lehet.

S. Szent György, aug. 1-én, 1868.

Egy városi polgár.

Vidéki levelezés.

M. Várárhely, aug. 19. 1868. — Ma foly a képviselőválasztás. Az alkotmányos joggyakorlatát jelző nemzeti zászló fenn lóg a tanácsház tetején, a választók györes jönek-mennek, délután 4 órakor még csak 300 szavazat volt beadv. A közönynek oka az, hogy most csak a hátra levő három óra történik választás. Akárki legyen — így vélekednek — most a megválasztott az új választások aligha megválasztatik, a mikor illő érdekeltéssel és komolysággal fog a fontos joggyakorlat keresztül vitetni.

Jellemzésül annak, hogy ha kevés az érdekeltég, a legfontosabb megoldandó kérdéseknél is mily véletlen és rögönzött kombinációk merülnek fel követeljőitjeink fel- és lelépésének történetét röviden elmondom: Mintegy négy héttel ezelőtt kezdtek meg a kombinációk következő renddel: Dózsa Dániel, Dobolyi Sándor, Hajnal József, P. Szathmári Károly, Deák Farkas. D. D. fűrdőre lett utazásával lemondani látszott a másodszori megválasztás igényéről. D. S. mellett kezdetben nagytöbbség mutatkozott, három nap óta azonban többen pártoltak el tőle. H. J. lemondott és el is utazott. D. F. szerény igényekkel kezdette, de utóbbi napokban pártolói száma növekedett. P. Sz. K-t főléptette a „M. P.” s ugyanaz a lap vissza is léptette.

A választás végeredménye következő: 1335 szavazati joggal bíró választó polgár közül az alkalommal szavazási jogával élt 589, mely összegből következőleg oszlottak meg a szavazatok, ugyanis: Dobolyi Sándor 419, Deák Farkas 143, Bereczki S. 7, Ajtai Mihály 4, Dózsa D. 3, Hajnal J. 3, Szölösi S. 2, Kossuth L. 1, s még néhányan egy-egy szavazatot kaptak. 5 szavazat megsemmisített.

Ö Felsőnének magas születésnapja tegnap nagy érdekeltéssel ünnepeltetett. A piaci r. kath. szentegyházban a helyi dalárda közreműködésével, diszmiss tartatott, onnan a várbeli nagytemplomba mentünk, hol városi lelkész Tolnai Lajosnak a királyért a királyok királyához intézett buzgó imája teljesen kielégítette a nagyszámú közönséget. Este fényes kiváltság volt.

Törvényszékünkél még folyton jelennek meg a híres „pronunciamento” aláírói közül, bizonyos törvényszék elnöke is megidéztetett. Ezen ötletből megjegyezni kívánom, hogy némely lap a „pronunciamento” közzétételét által elkövetett közcsendháborítási bűntényben Marosszék törvényszékét delegált törvényszéknek helytelenül nevezi,

mert irt törvényszék az indemnity alapján basonló politikai és bankjegy hamisítási bűntényeket illetőleg még folyton országos törvényszék, s ha az ilyes bűntények delegálhatók volnának, nem esnék nehezére.

r. l.

Fürdői levelek.

Báza, aug. 12-kén, 1868. — T. szerkesztő úr! Ugy látom, hogy a „Kolozsvári Közlöny” levezetői mind ép, egészséges emberek, s közülük egy sem ment fűrdőre, mert nem olvasok ez idényről ilyenmü tudósítást. Ez okból, ha megengedi, én fogok ez utamból egy pár fürdői tudósítással szolgálni. *) Minthogy most, néhány nap óta éppen Báznán mulatok, ezt kívánom kissé ismertetni.

Báza vagy Felső-Bajom jó időben egy óra, rossz időben a közvetlen sáros uton két óra távolságra Medgyestől. A fürdő közvetlen a falu szomszédságában, félkörben erdővel és szőlőheggyekkel körveve. Vize, főként söt. jodot, bromt és chlort tartalmaz. Gyógyereje hatós gúrvényben, csúszban, közvényben, bűnyavalyákban, váltó láb után következő máj- és lépdeganatokban, lábdűzadás és különböző izbetegségekben, tagok szélhűdése és megszűnőroadásában. Csaknem mindenki beteg meleg fűrdőn kezd, de a legtöbben hidegben folytatják, sokan napjában kétszer is. A hideg is 17—19 fok levén, a gyengékre nézve sem kellemtelen 10—15 percig. A fürdő idény kezdődik június elején s tart szeptember közepéig. A szűk völgyben emelkedő s egyedül álló kis közsirt alatt van a leghatóságosabb sós- s jodosforrás, mely táplálja a hideg fűrdőt is. Ezen forrás tiszta vizéből, különösen a gúrvényben szenvedők isznak is reggelként egy kis fél pohárral.

Ez évben egy második fűrdőt is épített az eddigi fűrdőhelyiség szomszédságában, volt hasznabérli Ehrlich s meglehetősen kényelmesen berendezte. Tudomra vize még nincs hitelesen vegytanilag elemelve; eddigi kísérletek szerint talán kevesebb jod van, mint az eddigi főfűrdőben, de több brom. Majd a vegytanítás és a tapasztalás mutatja meg, mennyire tud a régivel versenyezni. Annait a verseny legalább eddig is eredményezett, hogy a régi fűrdőt is készült hasznabérlije újból építtetni s kényelmesebben berendezni, a mi nem fog ártani.

A báznai fűrdőt, a tapasztalt jó eredmények után, az utóbbi időben mind többen látogatják, s szép jövőre számíthatnak a tulajdonosok, csak ők is igyekezzenek a vendégek igényeinek megfelelni. A mostani szállások nem elegendők, azért sokan a közvetlen szomszédságban levő faluban vannak szállva. A mint látom most egy-két emeletes nagy vendéglő van épülőben, mely a hiányokon már a jövő évben sokat fog segíteni és egy kis vendéglő verseny bizonyosod: nem fog a vendégek kárára kiütni. Addig is alkalmilag figyelemzettem a tulajdonos fűrdőtársulatot egyebek mellett arra is, hogy padoltassa ki istállóját, mert ha lovak után is térdig sárban állanak, nem szállhatunk oda. Én erre már a hasznabérli urat figyelmeztettem, ki a tulajdonosokra utal.

A mostani szállásokat, viszonyainkhoz képest, olcsóknak nem mondhatom. Napjára egyes szoba 50 kr, kettős szoba 1 frt, 1 frt 40 kr. Társas ebéd 4—5 tál 60 kr, házhoz vitetve 70 kr. Minden fűrdő-vendég fizet zenére szűpítésre 3 frtot, gyermekek ennek felét. A szűpítés egészen nem hiányzik ugyan, de nagyrésze még ezután reménylendő, p. o. egy kis világítás a sétatéren, s utakon. Hiszen az Isten ingyen adta ide a világító gázt, csak el kell a szükséges helyre vezetni.

Rendes fűrdő-vendég volt e nyáron eddigéig, nem számítva a pár napig mulatókat, mintegy 250 család, s körülbelül 800 egyén. Ezeknek hozzávetőleg 1/3-da magyar és őrmény, e kettőt engedelmebből egyűlő számítva; 1/3-da szász, 1/6-da zsidó, 1/6-da oláh, belöldi és románai. A többi nemzetbeliek, kiket talán ezek közé beolvasztottam, hogy ha ezért a mostani divat szerint interpellatit intéznének, majd akkor felelek, mikor a nemzeti kérdések napirendre lesz kitérve.

Vásárnapokon a megyésiek tömegesen jönnek ki fűrdőni, s némelyek a vásárnaponként rendszeren tartatni szokott bálban részt venni.

Inom kellene még valamit az itteni társadalmi életéről, ha azt társadalmi lehetne a mostani kor szellemében nevezni. A múlt században még megjárhatta. Itt nem csak a fenn érintett különböző nemzetbeliek társalognak külön, hanem — tisztelet a kivételnek — sokan most sem tudnak vagy inkább nem akarnak a régi kaszt rendszerből kibontakozni. Ez feltűnőleg mutatkozott főként a különböző kirándulások alkalmával. Természetes, hogy a miveltég egyenlő fokán állók találhatják legjobban magukat egymás közt — gondolja ön; én is azt hittem volna, de fájdalom, nem mindenki osztályozza és méltányolja az embereket miveltégük szerint, hanem más tulajdonok szolgálnak mér-fokul. ... Hallottam a többek között, hogy egy ifju urhölgy, talán vélekedése szerint a vele nem egy (szűletési? miveltégi?) fokon álló szomszédainak, kikkel folytonosan az erkélyen volt, ült, sétált, ebédelt, nem csak hogy első belépésétől

*) Szivesen mindenkor, sőt felkérjük, sziveskedjék be-cses tudósításával minél többször szerencsétlenné.

Szerk.

fogva soha sem köszönt, de tekintetét is úgy intézte, hogy elé s hátra jártában soha reájuk se nézzen. Hát vajjon mindezekre magas szűletés, rang és miveltégnél fogva — ha bir is mindezekkel — képzelteti magát jogosítva? Bizonytal nem. Hiszen ezen tulajdonok, legalább együttesen, éppen az ellenkezőt szokták eredményezni. Az ily eljárás okát még a jelenben itt mulató Fáber tanár beszélő gépe sem tudná megmondani, pedig ez a nő — t. i. a Fáber gépe — minden nyelven beszél, s magát holnap fogja itt hallatni. Kíváncsiak vagyunk reá, bárha mai időben igen sok beszélő gép, vagy gépiesen beszélő van. Gondolom e csodás mutatóványt többen fogják meghallgatni, mint az itt rendezett két hangversenyt, melyen alig 40-en jelentek meg, többnyire csak magyarok. Pedig a Pongrácz közkedvességi zenekarát a többiek is meghallgathatták volna. Talán nincs ér-zékük a zenére? De van. Hallgatták azt még nagy-on sokan, a termen kívül, díjtalan.

Lapokat meglehetősen számmal járat a hasznabérli úr. Van pár német, néhány oláh, s több magyar lap, u. m. „Pesti Napló”, „Hon”, „Hazánk”, „Magyar Polgár” és a „Kolozsvári Közlöny”, melynek szerkesztőjét üdvözli

Báznai.

NAPI HIREK.

— Sz. István napját szokott kegyelettel ülte meg városunk. D. e. 10 órakor nagy diszmiss tartatott a kegyesrendiek templomában, — d. u. 2 órakor pedig fényes díszebéd volt kir. biztos önműgánál, a ki bonalapító királyunk dícső emlékére lelkesítő, hazafias pohárköszöntést mondott.

— Dobokamegye főispánja Bánffy Dániel báró az állandó bizottmányt folyó év szeptember 4-re hivta össze.

— A honvédelmi miniszterium szervezése october 1-ig már teljesen be lesz fejezve. Hat osztályból és három számvevői osztályból fog állani. A személyzet a következő leendő: miniszter, az államtitkár, két miniszteri tanácsos, hat osztálytanácsos, kilencz titkár, tizenhárom fogalmazó, hat fogalmazósegéd, egy hivataligazgató, három aligazgató és segéd. A számvevői osztályok tagjai lesznek: három számvevői tanácsos és tizenkét számvevői tiszt.

— A közös pénzügyminiszterium ujonnan kinevezett hivatalnokai, f. hó 13-án Becke miniszterelnöki irodájában mindkét alkotmányra fel-ekeltetnek.

— Pest város közelebbi közgyűlésében tárgyalatott gr. Zichy Jenő és Van Langenhove folyamodánya, melyben a város közbenjárását kéri a miniszteriumnál a hivatalos közigazgatási bejárás elrendeléseért a budai és pesti vasútkat összeköttetésére és a Duna felső partján létesítendő hid építésére nézve. A hid 20 hó alatt készülni el, két emeletes volna, melynek felső részén a nagy közönség, alul a vasútkat közlekedtűk. A város elhatározta a folyamodvány pártoló felterjesztését, továbbá egy bizottmány kiküldését, mely Buda városal egyetértőleg járja el ez ügy érdekében.

— Sopronymegyében hét czukorgyár van, melyek felhasználnak évenként 1.140.954 mázsa répat, és eléállítatnak 127.000 m. nyers czukrot, melynek értéke 2.540.000 frt. Répa-adó fejében e gyárak 467.221 frtot fizetnek. A sopronyi czukorfinomító évenként 10.000 mázsa nyers czukrot dolgozik fel, 300.000 frt értékben. Ezenkívül van Sopronyban alig egy év óta egy czukrozó (canditen) gyár, melynek forgalma évenként 20.000 frt. Ennélfogva a termelt és finomított czukor, valamint a candirozott tárgyak összértéke évenként 2.860.000 frt.

— Pesten az alsó dunaparton két szerb uszály hajó van, mely ócska vasat szállít. Ez az ócska vas arról nevezetes, hogy Landon idejéből származó tíres bombákból áll.

— A debreczeni orsz. dalártnépegyben 80 egylet vesz részt. 23 egyt. versenyezni fog. Az ezen egyletek által bejelentett versenydarabok többnyire a magyar zeneirodalomból vannak választva. Liszt „Keresztes vitézek” indulójának igazgatását Erkel Ferencz vállalta el. Az előadandó darabokban több műkedvelő is fog részt venni, ugymint Saxlehner Emma, Kendelényi F. kisasszonyok, továbbá Nagy-Huber Ida asszony, Füredy Mihály, Sipos Antal és Plotényi Nándor urak.

— Braatz Eufrozina költőféltáncosnő mult szombatban tartotta előadását a városligetben. Szerencsésen és nagy tetszés közt végezte azt; de a nagy tetszésnyilatkozatok oly sokra mentek, hogy a közönség az előadás végeztével is „újra” zott. — Eleget akarván tenni a közkívánságnak, még egyszer megjelent s új mutatóványt kezdett; de szerencsétlenül. Nem tudni, mi okból, elveszté az egyensúlyt s alázuhant. Képzeltetni a jelen voltak borzadást! Azonban — hála Istennek! — a szerencsétlenség nem volt oly nagy, a sérülés nem tetemes, s már falragaszok hirdetik, hogy Braatz Eufrozina újra fel fog lépni.

— Prágában, aug. 17-én, a tilalom daczárára a Hochstadt melletti népgyűlés megtartatott, mely alkalommal lázító beszédek s felkiáltások hangoztattak. A hivatalnokok, kik az összgyűléseket kezdeteké szétoszlásra felhívták, veszélyes bántalmakkal fenyegettek s visszavonulni kényszerül-

tek. A Dzeban-hegyen tartott népgyűlésen a hivatalnokok szöhoz nem juthattak.

— Rómából írják, hogy a bájos Borghese-Apponyi Ilon hercegnő a londoni ausztriai követ leánya e hó 16- vagy 17-én néhány hétre Magyarországra jő. A Borghese Rómában az első és legbatalmasabb hercegi család; s mindenesetre figyelemre méltó, hogy Rómának, négy leggazdagabb hercege magyar hölgyeket bir nélkül. („P. H.”)

— A Chateau-lafitte szőlőhegyek Franciaországban néhány nap előtt 4.150.000 frankért véglegesen eladták. Rothschild vette meg.

— Nápolyban a kormánynak 600 (!) accis-ört kellett lefegyvereznie s elhocsátania, mert a várost legkevésbé 7 millió erejéig csalták s lop-ták meg évenként.

— A bécsi Diánafürdő pénztárához a napokban reggel fél 10-kor egy elegansul öltözött magyar ruhás fiatal ember jött és egy meleg fűrdőre kért jegyet. Kevésell utóbb visszavonult egy kabinetbe, s néhány percze rá pisztolydurranás ijesztette fel a fűrdővendégeket. A szobát betörték, és a fennemlített egyént ott találták a fűrdő medencében ússzeronesolt mellel. Az öngyilkos egy nála talált irat szerint Nyilasy Károly megyei iktató Zborón, 36 éves, nős és csak néhány nap óta lakott az Alservorstadtban. Kétségbeesett tetté-nek indokul az életuntságot hozza fel.

— A bécsi főbb lapok statisztikája. A „Neue freie Presse” megjelenik naponként 19.000 példányban, a régi „Presse” 16.900, a „Wanderer” 3460, a „Debatte” 1960, a „Vaterland” 1925. Így adja ezt elő a lipcsei „Centralblatt für den Preserverkehr Deutschlands.”

— A névtelen levelekkel való fenyegetőzés Szegeden is divatba kezd már jőni, csak hogy ott pénzt kérnek velők. Az ottani préposthoz egy öreg koldus asszony következő tartalmat vitt: „az prépost úrnak palánkból. Kapott-e fűtisztelendő nagyságos úr az este levelet, vagy feniglen nem, izenye mőg, mert ettil fig élete-halála, ha kapott, az 50 forintot ez koldus asszonytól elküldőge a pizt, vagy nem látja sokáig az napvilágot, azt tугyon (itt egy szép káromkodás van) hallgatni is az ur, mert mink elszánt embőrk vagyunk, de a mődög lőhet, mink is élni akarunk, de azt drágán adjuk oda, az asszony, vagy a ki ezt viszi, pizt hozon, mert sok kel köcsőg.” A prépost urat azonban nem ijesztette meg a nagy fenyegetés, hanem előadta a dolgot Kemény belvárosi biztosnak, a ki a leírás után a koldust másnap megtalálta s azonnal letartóztatta. Ez azt állítja, hogy a levelet egy magas, barna, feketébe öltözött ember adta át neki, azon meghagyással, hogy a mit a prépost úrnál kapni fog, azt a belvárosi sétatnyra vigye, hol kocsin fognak reá többenvárakozni. Hirlik, hogy a makói prépost is kapott hasonló tartalmu fenyegető levelet.

— A rapperswylli emlék-leleplezése — mint a „P. L.”-nak távirják — valóban ünne-pélyes módon folyt le. A zürichi vendégeket, kik zászlókkal és zeneszóval érkeztek meg, ágyudör-gés és lelkesedett éljenek fogadták. Az ünneplés meneten a kegyeletes megilletődés színe ömlött el; maga a leleplezési szertartás ágyudörgés és az egybegyűlt ezek éljenek közben hajtatót végre. Az emlék előtt Platter gróf, Schmidt, továbbá Danielevszky, Ujieszky, Delforge és Kinkel tartottak beszédeket; valamennyi szónoklat emelkedett s erőtel-jes és tiztes volt s a tömegre gyűjtőlag s egyszerűs-mind lelkesítőleg hatottak. Jelen voltak még az ün-nepélyen Gedroic hgnő, Elzanowszky, Martini, Girardin, Rochebrune, Goldechovszky, Dwonimirszky, Duchinszky, Walder amerikai konsul, továbbá Steindach, Markfeld, számosan Galicziából és Schwajcz-ból, végül tizenkét magyar. Az emlékbizott-mányhoz számos levél üdvözlőlet és távirat érkezett; a többek közt Hugó Victor gyönyörű levele. — A leleplezés után rendezett lakomának nemzetközi jel-lege volt, s mintegy 400-on vettek benne részt. Az itt tartott beszédek szépek és velősek voltak. Pohár-köszöntések történtek a népek testvérsülésére, Lengyelország feltámadására s a népek kölcsönös rokonszenvére. Legnagyobb lelkesedést Percezel szavai keltettek, ki Magyarországot rokonszenvének adott kifejezést: „Az európai phalanxban — mondá Percezel — Magyarországot fogja az előcsapatot képez-ni.” Steinbach éltette a híres lengyeleket s pereat-ot mondott az oroszokra. Elzanowszky Francia-ország rokonszenvét fejezte ki. Danielszky Lengyel-ország feladatát fejtegette. Kánimazky Svájczot él-tette. Hirschler Percezelre tiritette poharát. Kinkel szellem- és humordus köszöntőt mondott Plater gróf-ra, Markfeld Olaszországra, Plater gr. végül a szí-beriaiban levő lengyelekre. A vendégek egy része éj-fél tájban már elutazott. Mult hétfőre még egy nem-zetközi conferentia tüzetett ki.

KÜLFÖLD.

A párisi kormánykörökben nagy az elégtel-lenség Károly román fejedelem magatartása mi-att; a vizsályt sokan csak úgy vélik eligazítható-nak, ha Károly fejedelem szakít Bratianoval.

Páris, aug. 17. A tegnap esti „Moniteur” egy Fontainebleauban e hó 15-éről koltezett leg-felsőbb kéziratot tesz közzé Mellinet generalishoz

intézkedés: A császár szerencsét kíván és üdvözlő a nemzetűrséget, jó magatartása és hangulata miatt, végül kijelenti, hogy mindig fog számítani patriotizmusukra.

A porosz király és orosz császár e hó 12-én találkoztak Schwalbachban. A porosz király nevezett napon 5³⁰ órakor érkezett oda a megérkezése után azonnal látogatást tén az orosz császárnál. 13-ra a bajor királyt várták oda. — A két nagyhatalom találkozása nem lehet politikai fontosság nélkül, ha mindjárt csak azon jelentőséggel bírt volna is, hogy a két államot a dynastiát összekötő szívélyes viszonyt újból megpecsételte.

A Porta meggyőződött az elfogott bolgár főkelők vallomásaiból arról, hogy a román kormány a főkelést fegyverrel, munitióval, pénzzel segítette. Franciaország a közleményekre támaszkodva hajlandóan mutatkozott az 1866-iki szerződés hatalmát konferenciára összehívni, a mely a fölött határozand, vajjon a mostani román kormány további fennmaradása összeegyeztethető-e az 1856-diki szerződéssel? Beust báró azonban ez esetben is csillapítani igyekezett az aggodalmakat Párisban épen úgy mint Konstantinápolyban.

Mint Párisból 15-ről jelentik, Magne pénzügyminiszternek az az ükölésre vonatkozó jelentése konstatirozza, hogy 6660 milliónyi rente iratott alá, mi 15,000 millió tökélt képvisel. A megtörtént garantiáért tett befizetések tulmennek 660

millió. Schneider és Foreade de Larouette a becsület-legió nagy-keresztjét nyerték meg. A császár, ki a 14-diki szemlén a néptömeg, a sereg és a nemzetűrségi által élénken üdvözlöt, Canrobertet bizá meg, hogy a császári megelégedést tudassa a csapatokkal.

A „Liberté” szerint igaz, hogy a Porta az 1856-ki parisi szerződés aláírásánál tiltakozást akar előterjeszteni a bolgár csapatoknak Románia általi segélye miatt. A Porta nevezetesen előterjesztéseket akar tenni az iránt, hogy a román hatóságok a főkelőcsapatok török területre való átkelésének útjába semmi akadályt nem gördítettek.

A „Corr. du Nord-Est”-nek távirják, hogy a török kormányt főkelő görög csapatok küszöbön álló betöréséről tudósították, a Porta ennél fogva elhatározta, hogy a görög határokat meg fogja erősíteni, s azonfelül már erőlyes jegyzéket is intézett Athénbe. — Talán Alexis orosz nagyherceg közlebbi látogatása új bátorságot öntött a hellenekbe?

A berlini, és a porosz kormánynak engedelmese német lapokban oly katonai hírrel találkozunk, melyet minden egyszerűsége mellett is bizonyos ostentatíóval terjesztenek. „Mintán — írják — a Landvehrnek gyűltis fegyverekkel való ellátása a múlt év végére biztosítva volt, most erőlyesen folyik a munka az illető gyárakban, hogy az egész északnémet szövetségi sereg, tehát a

Landvehr is hasonló puskákkal fegyvereztessék fel.

A „Journal de Paris” azt írja, mikép a hollandi király azért időz jelenleg a Svájcban, hogy Victoria királynét és Stanley lordot megnyerje a francia-belga-hollandi szövetség részére. Droun de Lhuys, a ki Stanley lord mellett bérelt magának egy villát, e tervre vonatkozó utasításokkal látatott el.

A nagy porosz párt ügynökei — írják a „Frankf. Ztg.”-nak Bécsből — sokat érintkeznek itt a munkásokkal, — különösen Hang tábornok, a ki egy idő óta Itzenhoebeben él, és a ki 1866-ban más olasz s magyar menekültekkel hirszerint a magyar kérdés tanulmányozására használtak fel, állítólag különös küldetéssel bizott meg ez irányban.

A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung”-nak írják Konstantinápolyból f. hó 4-ről: „Több idő óta nem beszélnek itt egyébről, mint a bolgárországi zavargásokról, melyek időközben Midhat pasa által elnyomtatva lenni látszanak. Fuad pasa, kinek erős gyanuja volt, hogy a romániai kormány a zavargókat támogatta, az első hírek hallatára kijelentette a diplomatiái kar előtt, hogy ő egy körjegyzékben kívánja tudósítani ez esetről a nagyhatalmakat; egyszersmind felkérni azokat a szükséges övintézkedések megtételére, hogy a romániai kormány jövőre hasonló lépésektől tartassék vissza. E nyilatkozat élénk eszmecserére adott

alkalmat a diplomatiái testületben és Fuad megakadályoztatott e meggondolatlan lépés megtételétől, melynek annál súlyosabb következményei lehettek volna, minthogy később kiderült, hogy a román kormány nem csak részt nem vett a bizonydalmak előidézésében, de sőt inkább gyors segédkezet nyújtott a főkelés elnyomására. (Bratiano pártolja a „N. A. Ztg.”)

A mi a főkelő csapatok fejszámát illeti, azokat hiteles tudósítások szerint 120 emberre tehetni, kik nagyobb részt bolgár menekültek s a szerb militiában szolgáltak. Ez emberek, kik nagy támaszra véltek számíthatni a föld népénél, mindjárt a Dunán való átkelésük után megtámadtattak s megverettek. Hatszor szedte e kis csapat magát össze s hatszor rohantott meg, míg végre az utolsó 15 ember magát megadta; kik rögtön hadi törvényszék elé állítottak és kivégeztettek.

Távirati tudósítás a bécsi börzseről.

Augustus 20-n: 5% Metaliques 100 frt 58.40. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 62.—. Kamat 58.40. 1860. Kölcsön 84.10. Bankrészevény 730. Hitelintézet részvény 200 frt 211.80. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2. Kr 114.10. Ezüst 112.—. Cs. királyi arany 5.31.

Erdélyi földteh. kötv. aug. 20-kán: 70. 75.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Sz. 1202.

Hirdetés.

Az országos Károli-kórház és a hozzá kapcsolt kórházak számára a jövő 1868/9 diki árlejtési évből kívántató kenyér, tűzifa, mosás, mécsolaj és fagygyertya kiszolgáltatása folyó évi aug. 31-ikén délelőtt 9 órakor a fennemelt kórház irodájában nyilvános árzállítás után a jntányosabban vállalkozónak egy évre átadatik.

Az érintett anyagok minősége, mennyisége, és kiszolgáltatás ideje, úgy a cautió mennyisége iránt bővebb tudósítás megszerezhető a kórház irodájában, a hol a feltételek is áttekinthetők.

Kolozsvárt, 1868-ik év augusztus hó 31-ik napján.

Dr. Szabó, m. k. kórházigazgató.

Sz. 3059. 1868.

Haszonbéri árverezési hirdetmény!

A fels. kir. Főkormányzóságnak f. évi július 30-án 14834 — 863 szám alatt kibocsátott magos rendelete által Kolozsvár sz. kir. városa közönségének nemes Tordamegye szent-lászlói járásában fekvő alsó és felső fülel és asszonyfalvi majorság javainak és javadalmainak, jövő 1869 év április 24-től, 1875 év április 24-ig 6 egymástáni évekre engedményeztetvén, újabb haszonbérbe adása; erre nézve az árverezés folyó évi **september 10-ik napján** a 4-ik számú községi teremben fog megtartatni és szükség esetében, más napon is folytatatni.

Miről bérnyagok oly figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy a jcságok állapóról melyek állanak:

- Alsó-fülel ndvarház és gazdasági mellék épületek,
- mind három helységben koresmárlási jog,
- Asszonyfalván koresma épület,
- az asszonyfalvi havason a Járatakan két kerekű, je'leneg javitást igénylő állapotban lévő malom, — mely a város által az első haszonbérben évből újból fog felépített, — és ugyanitt koresma épület, és
- majorági szántó, kaszáló-rét és havasilegő helyekből, — magoknak előleges tudomást és ismeret szereve a felkiáltási 810 % nyolcszázötz o. é. forint összegnek 10%-ját felőrl bánatpénzben, s illető közigaz. hatóságtól a válatnak megfelelő anyagi tehetségekről tanuskodó bizonyítványt jelenjenek meg.

A szerződés feltételeiről értesülhetni a városnál és az árverés előtt is felolvastatandak.

ponta a hivatalos árúban, de az árverés előtt is felolvastatandak.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazg. tanácsa 1868 aug. 14-én tartott üléséből.

Kiadta GYULAI LÁSZLÓ ígató, mint h. jegyző.

NEM HIVATALOS

Czetz János és Társa

Kolozsvárt, (középuteza Folly-háznál.)

(267) Ajánljuk gazdagon és jó ízléssel berendezett (1—3)
női- és férfi-divat tárunkat az őszi idényre;

megérkeztek a legdúsabb választékban őszi szőr és gyapjú kelmék, női szüreti felöltők, beszövött nagy sálkendők; színes és fekete selyem köntös darabok, menyasszonyi készletekhez szükséges vásznak, pergálok, krádlík és finom muhlok, gyapjú ágylitők, szoba szőnyegek, színes selyem és kaszmir paplanok, lőszőr és ruganyos-madráczok.

Butor-szövetek rendkívüli nagy választékba kaphatók legmagasabb ízlés szerint.

Butor raktárunkba

ujlag érkeztek egy és két ajtóra sifonok, ágyak, ebédlőbe kredenczek; nád-, fa- és szalma-székek, toilette író-, varró- és szalon-asztalok. Több garnitúr butorunk rendelkezésre készen áll, szalonokba úgy toilette- szobákba.

Megrendelések gyorsan és pontosan felelősség mellett igazittatnak.

cipezés-, férfi szabó-, női szabó munkákra mind külön, és aránylag jutányosabban mint bárhol írásbeli jótállás, alapos ingyentanítás és könnyített fizetési módzat mellett.

(215)

(5—20)

Legnagyobb választéku

varrógép-raktár

Boér Sándornál

Kolozsvárt bel-magyaruteza 318 szám alatt.

E raktár valamennyi szerkezett, jelesen Wheeler és Wilson, Grover és Raker, Wilcox és Gibbs, Howe, Raymond, Bollmann sat. féle gépekkel úgy el van látva, hogy különböző czélokra u. m. családi használatra, fehérnemű és női munka varrásra, valamint férfi cipész-, szőgyártó-, női

Találhatók ott tovább: több fajta eddig itt nem ismert és gyakorlati használatra igen alkalmas

kézi varrógépek

20 forinttól kezdődőleg, végre varrógépi tű, czérna és selyem. Egyszersmind mindennemű női munka, gépi és kézi varrás elkészítése elvállaltatik. Vidéki megrendelések pontos végrehajtása mellett, tudakoló levelek posta fordultával megválaszoltatnak.

Eladó szőlő és gyümölcsös.

A kőmáli közbelső lábban, s a kistemető és t. Ürmösi Sámuel úr szomszédságában, egy a legjobb karban lévő

szőlő és gyümölcsös

szép terméssel együtt örök áron eladó.

Értekezhetni lehet Kolozsvárt

TAUFFER JÁNOS, cukrászsnál.

(273)

(1—3)

(39)

Ertesítés.

22/8

(3—4)

Fogorvos POPP J. G. Bécsben, Stadt, Bognergasse 2, 20 év óta egy szeszet készít, mely „Anatherin-Szájviz” nevezet alatt jött kereskedésbe s oly távol lön elterjedve, s előnyösen ismeretes, hogy híret jogosan mondhatni európaiak. A szesz gyógyítólag és enyhítőleg hat minden fog- és szájjal, betegségnél, erősíti a szájjal lágy részeit, különösen a foghúst, kiirtja a szájjal-gombát, keléseket s a rossz szájbűzt, valamint a fogak borkövét, s még csontszű és súly ellen is fényes sikerrel használtatik, valamint minden fogfájást enyhít megadja főképen a szájjal minden részének eredeti frissességét, erejét és egészségét és folytonos használat mellett azt tartósan meg is őrzzi. Természetes, hogy ezen mindenütt aratott hatás az „Anatherin-Szájviznek” és számtalan elismerést szerzett, úgy magas egyének, mint a tudósok és a szakszemélyek, s ez utóbbiak közül legyen itt helye egy jeles szakférfi ítéletének. Szívesen bizonyítom önnek, hogy „Anatherin-Szájvizet” vegytanilag taglaltam, s azt nemcsak minden veszélyes anyagtól mentnek, hanem igen-igen ajánlatónak, mint Oppolzer tanár úr is, találtam.

Bécs.

Dr. HELLER JÁN. FLOR.

a patbol-vegytani intézet elnöke, cs. kir. országos törvényszéki vegyész sat.

Ezen „Anatherin-Szájviz” mellett, annak feltalálója még egy „Anatherin-Fogpépet” is készít, mely a fogak tisztítására fogkefe segélyével szolgál, s különösen a fogak és szájrészek tisztántartására és ápolására alkalmasnak lenni látszik, mert alkatrészeiben a fennebbi jeles szájjalvizhez hasonlít. Ezen „Anatherin-Fogpép” is sokféle elismerésben részesült, s arról nevezetesen cs. kir. orsz. törvényszéki vegyész és tanár dr. Kletzinsky V. következőleg ítel:

Gyak. dr. POPP J. G. „Anatherin-Fogpépe” Bécsben nem tartalmaz semmi egészség-elenes alkatrészt. Illos részeit, egyen-olajokból véve, tündőleg és frissítőleg hatnak a lágy szájrészekre, s a pépet kellemessé teszik; a fog- és nyelvhartháiban minden elődi állapot és lővényszervet megölnek s azok tovább fejlődést gátolják. Az ásvány-részek tisztítólag hatnak a fogakra, anélkül, hogy a lődést gátolják. Az ásvány-részek tisztítólag hatnak a fogakra, anélkül, hogy a vegyrészek a fogmázt megfádatnák. A pép szervi vegyrészei tisztítják a nyálbártyákat és a fogmázt vegytanilag, minden káros befolyás nélkül s tonizálólag hatnak a szájjalreg nyálbártyáira és sejtiszövetére.

Bécs.

Dr. KLETZINSKY, s. k.

Az „Anatherin-Szájviz” és az „Anatherin-Fogpép” kapható: BIZOMÁNYOSOK: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER győgyészresek és KARVÁZY J. Tódon: Wolff győgyész. Szében: Müller győgyész. Zührer, Steiner. Brassóban: Fabiok győgyész. Jekelius győgyész. C. Anken. Károly-Fehérvári: Sander győgyész. Segesdrt: Misselbacher, Démián D. és Markus Fr. Besztercen: Dietrich, Fleischer és Tergavits. Enyeden: Oberth J. győgyész. M. Vadsárhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvárodon: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss győgyész. Sz.-Somlyón: R. Tassa Ign. Kézdi. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss győgyész. Sz.-Somlyón: R. Tassa Ign. Kézdi. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss győgyész. Sz.-Somlyón: R. Tassa Ign. Kézdi. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss győgyész. Sz.-Somlyón: R. Tassa Ign. Kézdi.

Károlyban: Jellinek győgyész. Nyiregyhádon: Bacsay B. győgyész. Szinyér-Váralján: Gerber győgyész.

(263)

ISKOLAI KÖNYVEK ÜGYÉBEN.

Alólirt egész tisztelettel felkéri a t. tanár és tanító urakat, hogy a jövő új iskolai évre szükséges tankönyvekre megrendeléseiket mielőbb sziveskedjenek megtenni, hogy a netalán meg nem levőket a kellő időre megszerezhessem.

Nagyobb mennyiségű megrendeléseknél a küldeményeket bérmentve küldöm, saját kiadásaimból pedig az illető tanár uraknak, s a szegényebb sorsu tanulók számára ingyen példányokkal szolgálók.

Föld-gömbök, Átlaszok, és egyes föld-abraszok jutányos árban kaphatók.

Kolozsvárt, augusztus hó 1868.

Stein János,

erd. muz. egyll. könyvtáros és kiadó.

(272)

(1—3)

Haszonbérbe adó tagosított jóság.

Tordamegye alsó-kerületében Mező-Nagy-Csán határán, Káli Nagy Eleknek az egerbegyi határ mellett könnyen és hegy nélkül hozzá járható helyen fekvő, 849 holdat és 882 □ ület tevő egy tagban lévő tagosított birtoka (melyből 453 hold és 766 □ ül kaszáló, a többi pedig szántó) jövő 1869-ik évi Szentgyörgy napjától kezdve több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni iránta Kolozsvárt a Diána-fürdő mellett lévő br. Bánffy kertben.

(276)

(1—3)

A kisebb kir. haszonvételek.

Brádra, Ribitzére, és Mesztákonra nézve, f. évi sept. 24-én d. e. 10. órakor Brádon, a városbani előleges kidoboltatás után, külön-külön, árverés útján jövő 1869. évi január 1-től 6. egymástáni következő évekre, haszonbérbe fognak adatni.

Az árverelni szándékozók Brádra nézve 268. ft. — Ribitzére nézve 36. ft. — és Mesztákonra nézve ismét 36. ft. o. ért. bánom pénzzel ellátottan jelenjenek meg. Az árverési feltételek előlegesen is meglesznek tekinthetők Brády Albert közös meghatalmazottjánál Brádon.

A brádi, ribitzei, és mesztákoni kisebb kir. haszonvételek birtokosainak Brádon 1868. évi augusztus 13-án tartott gazdasági gyűléséből.

(269)

(2—2)

A hires bécsi fogorvos

BLAU

Kolozsvárra megérkezvén,

mesterséges fogak béillesztése, nemkülönben a fog műtétek végett, minden ebbeli szenvedőknek kész szolgálni; ki is csak folyó hó 25-ikéig keresztil utaztában a nemzeti szállodában megtalálható.

(271)

(2—3)

Egy tanuló felvétetik Karvázy József

fűszer-, anyag- és festék kereskedésébe Kolozsvárt.

(208)

22/8

(6—10)

FESTEKEK

(minden neműek) festékezésre készen, legolcsóbban, mázsa és font száma, különösen a legartósabb lenmagolaj-fénymázfestékek; kátrány- és lakkfestékek mázánkért 6 1/2 ftól kezdve; falporlás és faldévedés elleni készletek.

Olaj- ragacsok és vízespoháragacsok, melyek véghetetlenül ragadnak (oly keménynek válnak, hogy aczel-ítésre szikráznak) sat.

Legfinomabb festézfestékek, a legfinomabb angol vagy düsseldorfi minőség iránt kezességgel, s még is olcsóbban mint ezek, különösen buzerfestékek, tökéletesen valódiak s a francziánál fényesebbek;

Nyomatató festékek, selyem-, gyapjú- és pamut-szövetekre igen könnyen alkalmazhatók s azonnal szárazok sat.

Talaj-mázok s efféle festékek, font száma 45 és 62 kr. elismert legjobb minőségűek.

Kopál-, borostyánkő- és kocsifénymázok.

Tinták és bélyegfestékek sat. Árjegyzékek és minták ingyen.

Kailan A. és Gummi B. Vegytani termény- és festékgyáratól Nussdorfbán Bécs mellett, Brunnengasse 118—119 sz.